

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

3. Керованість бізнес-процесів Кондитерської корпорації ROSHEN у ERP-системі IT-Enterprise [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.it.ua/cases/article/edinaja-erp-sistema-it-enterprise-dlja-korporacii-roshen>

ІНКЛЮЗИВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ

**Дідух С.М., к.е.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій**

У сучасних економічних умовах відбувається трансформація пріоритетних цілей економічного розвитку – від забезпечення високих темпів економічного зростання до фокусування на розвитку людського потенціалу, забезпеченні добробуту населення та доступу до основних економічних благ. Відповідно все більше розповсюдження набуває концепція інклюзивного розвитку – зростання, яке дозволяє залучити більшу частину трудових ресурсів до ефективної економічної діяльності завдяки чому забезпечити більшій частині населення більш високий рівень життя [1, с. 152].

Метою даної роботи є дослідження тенденцій та перспектив впровадження елементів інклюзивного розвитку агропромисловими холдингами України.

Основними напрямками впровадження інклюзивної моделі розвитку є залучення більшої частки населення до участі в активній економічній діяльності, підвищення рівня зайнятості, органічне підвищення соціальних стандартів та рівня життя. Інклюзивними слід вважати ті проекти, які сприяють перерозподілу економічних благ від екстрактивних організацій до широких верств населення без нанесення шкоди суспільству та іншим учасникам економічної діяльності.

Для України впровадження принципів інклюзивного розвитку важливе з огляду на необхідність зменшення негативного впливу таких соціально-економічних процесів, як активні міграційні процеси, катастрофічна урбанізація, збільшення майнової нерівності, занепад сільських територій.

В економіці України все вагомішу роль відіграють агропромислові корпорації, які для багатьох є втіленням усіх вад екстенсивного зростання без врахування інтересів суспільства. На етапі становлення аграрного ринку вплив агропромислових корпорацій подекуди був негативним, оскільки вирішення першочергових задач побудови високоефективного господарства не поєднувалося із вирішенням соціальних проблем сільських територій.

Однак, із зміною кон'юнктури ринку зайнятості та вичерпанням можливостей подальшого зростання за екстенсивним типом, провідні агропромислові корпорації постали перед необхідністю підвищення рівня ефективності господарської діяльності на основі зміни економічної моделі. Очевидно, що в нових умовах утримання та підвищення рівня рентабельності та економічної ефективності вимагає

від агропромислових корпорацій перетворення працівників із ресурсу отримання прибутку на повноправних мотивованих учасників економічної діяльності.

На нашу думку, сама ринкова природа агропромислових корпорацій вимагає переходу до інтенсивної моделі розвитку, коли всередині виробничого процесу знаходять нові джерела підвищення ефективності. На сучасному етапі ключовим джерелом такої ефективності є зміна парадигми розвитку та перехід до моделі розвитку на основі інклюзивності.

Тому низкою компаній впроваджено проекти щодо активного залучення населення до співпраці на нових інклюзивних та партнерських засадах.

Зокрема, компанія T.V. Fruit посилює співпрацю із виробниками овочів та фруктів шляхом запуску спеціальної програми на довгостроковій контрактній основі [2]. Це має позитивно вплинути на збільшення зайнятості сільського населення та збільшення доходів фермерів, оскільки прибутковість вирощування овочів та фруктів є вищою, ніж для зернових та олійних культур.

Іншим напрямком удосконалення економічної моделі T.V. Fruit є диверсифікація, що полягає у запуску напрямку шокової заморозки IQF овочів, фруктів та ягід [3]. Це не тільки є заходом щодо імпортозаміщення, підвищує додану вартість у виробничому ланцюгу компанії, але і створює нові робочі місця у сільській місцевості.

Новий проект «МХП» – створення мережі форматів магазинів «М'ясомакет» на основі франчайзингу та гарантованого річного доходу на інвестиції франчайзинговим партнерам. Цей проект реалізується у рамках трансформації «МХП» з сировинної компанії у «кулінарну» та цілком відповідає інклюзивним принципам залучення трудових ресурсів до ефективної економічної діяльності, підвищення добробуту та зайнятості населення.

Подальше підвищення ефективності та продуктивності агропромислового сектору має відбуватись на основі гармонійного поєднання інтересів різних галузей сільського господарства різних типів та форм підприємств завдяки співпраці та заповненню кожним типом підприємств певних ринкових ніш.

На нашу думку, необхідно не протиставляти фермерські та сімейні агрогосподарства й потужні вертикально інтегровані агропромислові корпорації, а сприяти виникненню синергії цих типів підприємств, формуванню ланцюгів, коли агропромисловим холдингам буде вигідно не поглинати конкурентів та розширювати масштаби своєї діяльності, а впроваджувати взаємодію із дрібними підприємствами на основах аутсорсінгу та розподілу продукції. Це, зокрема, сприятиме підвищенню мотивації до економічної діяльності та припинить еміграцію сільських жителів.

Література

1. Acemoglu, Daron. Why nations fail: the origins of power, prosperity, and poverty. Daron Acemoglu, James A. Robinson. New York Crown Publishing Group. 2012. 544 p.

2. Т.В. Fruit запускає програму співпраці з виробниками овочів та фруктів // Agravery: [Веб-сайт]. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/tb-fruit-zapuskae-programu-spiivpraci-z-virobnikami-ovociv-ta-fruktiv> (дата звернення: 28.09.2020).

3. Т.В. Fruit запускає напрямок шокової заморозки овочів, фруктів та ягід в Україні // Agravery: [Веб-сайт]. URL: <https://agravery.com/uk/posts/show/tb-fruit-zapuskae-napramok-sokovoi-zamorozki-ovociv-fruktiv-ta-agid-v-ukraini> (дата звернення: 28.09.2020).

4. МХП запускає нову мережу м'ясних магазинів М'ясомаркет // Укрінформ: [Веб-сайт]. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3062507-mhp-zapuskae-novu-merezu-masnih-magaziniv-masomarket.html> (дата звернення: 28.09.2020).

СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ПЕРЕД ГЛОБАЛЬНИМ ВИКЛИКОМ 2020 РОКУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

**Павлов О.І., д.е.н. , професор, завідувач кафедри економіки промисловості
Одеська національна академія харчових технологій**

Сучасна геоцивілізаційна модель представлена такими функціональними блоками як демографічний, економічний, екологічний, технологічний, політичний та соціокультурний [1, с. 70]. У цій моделі економічна складова функціонує у тісному взаємозв'язку з іншими її компонентами. Тому при оцінці процесів, що відбуваються у світовій економічній системі, необхідно відслідковувати не тільки власне тенденції її розвитку, а й враховувати траєкторію цивілізаційного тренду, яка відбиває історичну еволюцію цивілізації четвертого покоління та зміни, що мають місце у всіх взаємодіючих функціональних блоках системи.

Сформульовані положення набувають принципового значення в умовах прояву системних глобальних викликів, які постали у 2020 році перед людством в цілому й світовою економічною системою, зокрема.

Щоб зрозуміти масштабність та значимість для майбутнього цивілізації подібного роду викликів, звернемося до закону «виклику – відгуку» А. Дж. Тойнбі, згідно якому людство існує завдяки його здатності своєчасно віднайти адекватний відгук на виклик долі або оточення [2, с. 117, 120, 133]. Завдячуючи успішному пошуку такого відгуку відбувається творчий рух відходу і повернення, тобто усвідомлення людською спільнотою своїх внутрішніх сил, необхідних для досягнення успіху. Цей успіх забезпечується, за А. Дж. Тойнбі, наявністю героїчних зусиль на виклик з боку творців новаторської ідеї (творча меншість) та іншої частини суспільства (нетворча більшість), здатної втілити в життя цю ідею за умови повної суспільної довіри до її творців. Під творчою меншістю слід розуміти політичну еліту суспільства, а нетворчою більшістю – законослухняних громадян не наділених владними повноваженнями.

За 60-річний відрізок часу, що пройшов після виходу в світ фундаментальної праці англійського історіософа, світ пройшов через чималі випробування. Проте

34	КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В КОМАНДНІЙ РОБОТІ Черкаський А.В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	92
35	AUTOMOTIVE INDUSTRY IS A PRIORITY DIRECTION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY Коліщук О.В., аспірант, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси	95
36	ВПРОВАДЖЕННЯ РЕІНЖИНІРИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Самофатова В.А., д.е.н, професор, Бачурський О.І., магістрант, ОНАХТ, Одеса	98
37	ІНКЛЮЗИВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ Дідух С.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	102
38	СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ПЕРЕД ГЛОБАЛЬНИМ ВИКЛИКОМ 2020 РОКУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ Павлов О.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	104
39	АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Яблонська Н.В., к.е.н., доцент, магістрант Лисенко В.А., ОНАХТ, м. Одеса	109
40	РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНИ Мініна В.О., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	112
41	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Крупіна С.В., к.е.н., доцент, магістрант Кравчик Т.Ю., ОНАХТ, м. Одеса	115
42	ОЛІЙНО-ЖИРОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Петкова Д.Ф., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	118
43	ПОТОЧНИЙ СТАН РИНКУ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ Петков О.І., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	120
44	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ АПК УКРАЇНИ Федорова Т.С., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	122
45	ПРОПОЗИЦІЇ СЬОГОДЕННЯ В УПРАВЛІННІ Й РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ Татарик Е. П., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	126
46	СХЕМИ ПЕРЕДПРОЄКТОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЄКТУВАННІ Фрум О.Л., к.е.н., ОНАХТ, м. Одеса	131
47	АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА» Купріна Н.М., к.е.н., доцент, каф. ОтаА; Величко О.М., студентка, ОНАХТ, Одеса	133
48	КАСТОМІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВІСТІ Баранюк Х.О., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	137
49	МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент, каф. ЕП, ОНАХТ, м. Одеса	140
50	ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ Купріна Н.М., к.е.н., доцент, Васьковська К.О., к.е.н., Величко О.М., студентка ОНАХТ, м. Одеса	143
51	МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ – НЕВІДКЛАДНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ САВЕНКО І.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	146